

sed (Stream Editor)

sed je řádkový editor, který transformuje text na základě zadaných pravidel. Funguje tak, že čte vstup řádek po řádku, provede úpravu v paměti (v tzv. *pattern space*) a výsledek vypíše na standardní výstup (obvykle obrazovku).

1. Základní syntaxe

Základní zápis příkazu vypadá následovně:

- `sed [přepínače] 'příkaz' soubor`

2. Nejčastější použití: Nahrazování textu

Nejpoužívanějším příkazem v rámci `sed` je `s` (substitute).

Základní nahrazení

```
sed 's/starý/nový/' soubor.txt
```

- Nahradí první výskyt slova „starý“ na každém řádku slovem „nový“.

Globální nahrazení

```
sed 's/starý/nový/g' soubor.txt
```

- Přidáním příznaku `g` (global) nahradíte **všechny** výskyty na řádku.

Změna přímo v souboru

Příkaz `sed` standardně soubor nemění, jen vypisuje výsledek. Pro uložení změn použijte přepínač `-i` (in-place):

- `sed -i 's/chyba/oprava/g' dokument.txt`

3. Další užitečné funkce

Příkaz	Akce	Příklad
Mazání	Smaže řádky odpovídající vzoru.	<code>sed '3d' soubor</code> (smaže 3. řádek)

Příkaz	Akce	Příklad
Vypisování	Vypíše pouze určité řádky (s přepínačem -n).	sed -n '1,5p' soubor (vypíše 1. až 5. řádek)
Regulární výrazy	Umožňuje používat složité vyhledávací vzory.	sed 's/[0-9]/X/g' (nahradí všechny číslice znakem X)

4. Proč používat sed?

- **Automatizace:** Je ideální pro shell skripty. Potřebujete změnit cestu v 50 konfiguračních souborech najednou? sed to udělá za sekundu.
- **Zpracování velkých dat:** Protože čte soubor po řádcích, spotřebovává minimum paměti i u gigabajtových logů.
- **Proudy (Pipes):** Skvěle spolupracuje s ostatními příkazy (např. `cat log.txt | sed ...`).

5. Příklad z praxe

Představte si, že máte log soubor a chcete z něj vymazat všechny prázdné řádky:

- `sed -i '/^$/d' log.txt`

(Vysvětlení: `^$` je regulární výraz pro začátek řádku následovaný okamžitě koncem řádku, tedy prázdný řádek.)

Zajímavost: Spolu s nástroji **grep** a **awk** tvoří sed tzv. „svatou trojici“ pro zpracování textu v Linuxu. Zatímco grep hledá a awk zpracovává sloupce a data, sed je mistrem v transformaci řádků.

[Zpět na Linux](#)

From:
<https://serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:
<https://serviceit.cz/doku.php?id=sed>

Last update: **2025/12/31 14:32**

